

THE ROLE OF PEDAGOGICAL LECTURERS IN BUILDING A LEARNING COMMUNITY FOR TEACHERS TO MEET THE REQUIREMENTS OF THE 2018 GENERAL EDUCATION PROGRAM

Nguyen Thi Thanh Huyen*, Duong Thi Nga

TNU – University of Education

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	26/7/2023	In the context of the implementation of the general education program 2018, building a teacher learning community plays an important role, in order to create an environment of cooperation, sharing and solidarity, helping teachers develop professional capacity, meeting the requirements of general education innovation. This article uses theoretical research methods on learning communities, analyzes theoretical issues about the implementation of the general education program 2018, thereby clarifying the role of pedagogical lecturers in building a learning community of teachers to meet the requirements of educational innovation. The article analyzed the importance of the learning community for the implementation of the 2018 general education program and pointed out five basic roles of pedagogical teachers in building a teacher learning community. The research results have important implications, contributing to improving the quality of implementation of the new general education program in the current period.
Revised:	12/9/2023	
Published:	12/9/2023	
KEYWORDS		
Pedagogical lecturer		
Learning Community		
School teacher		
The General education program 2018		
Building a learning community		

VAI TRÒ CỦA GIẢNG VIÊN SƯ PHẠM TRONG XÂY DỰNG CỘNG ĐỒNG HỌC TẬP GIÁO VIÊN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 2018

Nguyễn Thị Thanh Huyền*, Dương Thị Nga

Trường Đại học Sư phạm - ĐH Thái Nguyên

THÔNG TIN BÀI BÁO		TÓM TẮT
Ngày nhận bài:	26/7/2023	Trong bối cảnh thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018, việc xây dựng cộng đồng học tập giáo viên có vai trò quan trọng, nhằm tạo ra một môi trường hợp tác, chia sẻ, đoàn kết, giúp các giáo viên phát triển năng lực nghề nghiệp, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông. Bài viết này sử dụng các phương pháp nghiên cứu lý thuyết về cộng đồng học tập, phân tích những vấn đề lý luận về việc thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông 2018, từ đó làm rõ vai trò của giảng viên sư phạm trong xây dựng cộng đồng học tập giáo viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục. Bài báo đã phân tích tầm quan trọng của cộng đồng học tập đối với việc thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018 và chỉ ra năm vai trò cơ bản của giảng viên sư phạm trong xây dựng cộng đồng học tập giáo viên. Kết quả nghiên cứu có ý nghĩa quan trọng góp phần nâng cao chất lượng thực hiện chương trình giáo dục phổ thông mới trong giai đoạn hiện nay.
Ngày hoàn thiện:	12/9/2023	
Ngày đăng:	12/9/2023	
TỪ KHÓA		
Giảng viên sư phạm		
Cộng đồng học tập		
Giáo viên phổ thông		
Chương trình giáo dục phổ thông 2018		
Xây dựng cộng đồng học tập		

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.8431>

* Corresponding author. Email: huyenntt.psy@tnue.edu.vn

1. Giới thiệu

Trong xu thế đổi mới giáo dục hiện nay trên thế giới và Việt Nam, mô hình cộng đồng học tập được triển khai ngày càng nhiều nhằm sử dụng lợi thế của nó như là môi trường, phương tiện để phát triển liên tục nghề nghiệp giáo viên, giảng viên. Chương trình Giáo dục phổ thông (GDPT) 2018 ở Việt Nam đã đổi mới một cách căn bản từ cách tiếp cận xây dựng chương trình đến mục tiêu, nội dung chương trình và cách thức tổ chức dạy học, giáo dục và đánh giá kết quả, những thay đổi trên đặt ra yêu cầu mới về năng lực đối với giáo viên phổ thông, đòi hỏi giáo viên phải bổ sung, hoàn thiện năng lực. Với sứ mạng đào tạo và bồi dưỡng giáo viên phổ thông, giảng viên các trường đại học sư phạm là người hướng dẫn, hỗ trợ và tư vấn giáo viên phổ thông thực hiện đổi mới chương trình GDPT 2018, để thực hiện được chức năng trên, cộng đồng học tập giữa giảng viên sư phạm và giáo viên phổ thông là môi trường, phương tiện để giúp giảng viên hoàn thành sứ mệnh phát triển nghề nghiệp giảng viên, giáo viên, vì vậy xây dựng cộng đồng học tập giáo viên có vai trò vô cùng quan trọng giúp thực hiện thành công đổi mới chương trình GDPT 2018.

Bài viết dưới đây chúng tôi đề cập đến vai trò của giảng viên sư phạm trong xây dựng cộng đồng học tập giáo viên phổ thông đáp ứng yêu cầu chương trình giáo dục phổ thông 2018. Kết quả nghiên cứu rất có ý nghĩa đối với chính sách xây dựng cộng đồng học tập giáo viên ở Việt Nam đáp ứng yêu cầu của Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Đã có một số công trình khoa học, bài báo, hội thảo nghiên cứu về vấn đề này. Các bài viết chủ yếu tập trung vào một số vấn đề lý thuyết và thực trạng trong xây dựng mô hình cộng đồng học tập cho học sinh, sinh viên và giáo viên.

Tác giả Nguyễn Ngọc Hiếu khẳng định nghiên cứu bài học vì cộng đồng học tập là cách tiếp cận đổi mới nhà trường hiện nay, đảm bảo cơ hội học tập cho tất cả học sinh, giáo viên để phát triển thành những giáo viên chuyên nghiệp và cơ hội học tập cho phụ huynh cùng cộng đồng địa phương. Tác giả cũng chỉ rõ vai trò và ý nghĩa của nghiên cứu bài học trong dạy học của giáo viên, đồng thời việc nghiên cứu và tổ chức bài học được thực hiện trong môi trường làm việc và học tập có sự cộng tác giữa giáo viên với giáo viên, giáo viên với học sinh, giáo viên với phụ huynh học sinh, học sinh với học sinh... Trên cơ sở đó, tác giả chỉ ra một số cách thức, biện pháp nhằm xây dựng và tổ chức hoạt động nghiên cứu bài học trong môi trường cộng đồng học tập tích cực hiện nay [1].

Tác giả Nguyễn Thị Kim Dung trên cơ sở phân tích những bất cập trong thực trạng phát triển nghề nghiệp giáo viên ở nước ta và ý nghĩa của việc phát triển năng lực nghề nghiệp giáo viên theo phương thức tổ chức cộng đồng học tập trong nhà trường đã phân tích 4 biện pháp phát triển năng lực nghề nghiệp giáo viên. Đó là: “nâng cao nhận thức về phát triển năng lực nghề nghiệp cho giáo viên và vai trò của cộng đồng học tập trong phát triển nghề nghiệp cho giáo viên”; “xây dựng kế hoạch, tổ chức triển khai bồi dưỡng phát triển nâng cao năng lực nghề nghiệp cho giáo viên tại chỗ”; “xây dựng kế hoạch và triển khai đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học” và “xây dựng môi trường làm việc cộng tác, chia sẻ giữa giáo viên” [2].

Tác phẩm “Cộng đồng học tập - Mô hình đổi mới toàn diện nhà trường” của Manabu Sato và Masaaki Sato (2020) đã phân tích tầm nhìn và triết lý của nghiên cứu bài học vì cộng đồng học tập. Chỉ ra những ý nghĩa của cộng đồng học tập trong xây dựng tình đồng nghiệp giữa các giáo viên, sự kết nối với phụ huynh, sự hợp tác với các Phòng và Sở Giáo dục - Đào tạo. Đặc biệt, phân tích những quan sát thực tiễn trong đối thoại và cộng tác ở trường THCS xây dựng “cộng đồng học tập”. Những nghiên cứu này đã đặt ra nhiều câu hỏi cho giáo viên và các nhà trường suy nghĩ về việc xây dựng những cộng đồng học tập thực sự mang tính “kết nối”, “hợp tác” và “thân thiện” [3].

Sự khám phá toàn diện ý tưởng Nghiên cứu bài học vì cộng đồng học tập và nhấn mạnh đổi mới văn hoá nhà trường là bước cần thiết để thay đổi mức độ học tập của học sinh, giáo viên và cả phụ huynh. Vì vậy chúng ta không chỉ hướng tới việc thay đổi hoạt động ở cấp độ lớp học mà còn cần đổi mới cách quản lý và lãnh đạo ở cấp độ nhà trường và hơn thế nữa. Việc duy trì đổi mới nhà trường sẽ dựa trên nghiên cứu bài học vì cộng đồng học tập [4].

Trong nghiên cứu “*Professionalism and Community: Perspectives on Reforming Urban Schools*”, Louis và Kruse cho rằng: Cộng đồng nghề nghiệp tại trường học là một khái niệm mô tả các giáo viên đang làm việc cùng nhau hướng tới một loạt các mục tiêu chung nhằm cải thiện tính chuyên nghiệp cho chính họ và tăng cơ hội học tập cho học sinh. Nỗ lực áp dụng điều này vào thực tế tại các trường đô thị ở Hoa Kỳ đã đạt được những mức độ thành công khác nhau [5].

Một đánh giá dựa trên lý thuyết của Chen đã chỉ ra một chương trình phức hợp để xây dựng cộng đồng học tập là kết hợp nhiều thành phần hành động và cơ chế làm cơ sở cho sự thay đổi chương trình. Mô hình hành động bao gồm tổ chức thực hiện, người thực hiện chương trình, tổ chức đồng đẳng/đối tác cộng đồng, các giao thức can thiệp và cung cấp dịch vụ, bối cảnh sinh thái và nhóm mục tiêu. Mô hình thay đổi bao gồm quá trình can thiệp nhân quả, các yếu tố quyết định và kết quả [6].

Nhóm tác giả Tseng, H., Yeh, H.-T. & Tang, Y. trong nghiên cứu của mình cũng đã phân tích mối tương quan về sự tin tưởng giữa các thành viên trong xây dựng cộng đồng học tập trực tuyến [7].

Nghiên cứu của một nhóm tác giả về cộng đồng học tập từ xa đã mô tả việc thành lập một cộng đồng học tập từ xa của Trường Sư phạm đã khẳng định vai trò của họ trong triển khai các nguồn lực để giải quyết nhu cầu học tập cho sinh viên trong những trường hợp khẩn cấp [8].

Năm 2020, Wei Chuan Chua, Lei Mee Thien và nhóm nghiên cứu của mình cũng đã chỉ ra những khoảng trống trong nghiên cứu về cộng đồng học tập chuyên nghiệp (PLC) ở các quốc gia châu Á. Xác định hai thách thức đang cản trở sự phát triển của PLC là "quan niệm sai lầm về PLC và sự thiếu giám sát của cơ quan có thẩm quyền" [9].

Mặc dù có nhiều công trình nghiên cứu trong và ngoài nước về cộng đồng học tập, tuy nhiên, chưa có công trình nghiên cứu sâu, hệ thống về vai trò của đội ngũ giảng viên các trường sư phạm trong xây dựng cộng đồng học tập giáo viên đáp ứng yêu cầu chương trình GDPT 2018.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài biết này sử dụng phương pháp nghiên cứu lý thuyết, phân tích các vấn đề lý luận về cộng đồng học tập và xây dựng cộng đồng học tập, chương trình giáo dục phổ thông mới ở Việt Nam, từ đó phân tích tầm quan trọng của cộng đồng học tập và vai trò của giảng viên sư phạm đối với việc xây dựng cộng đồng học tập giáo viên đáp ứng yêu cầu chương trình GDPT 2018.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Tầm quan trọng của cộng đồng học tập đối với thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018

Việt Nam đã bước sang năm học thứ tư thực hiện chương trình GDPT 2018. Trong quá trình đó, các cán bộ quản lý, giáo viên, các nhà khoa học giáo dục đã không ngừng nỗ lực để thực hiện tốt chương trình, như thay đổi cách xây dựng kế hoạch bài dạy, đổi mới phương pháp, hình thức dạy học và đổi mới đánh giá kết quả học tập của học sinh. Để thực hiện được các nhiệm vụ đó xây dựng cộng đồng học tập giữa giảng viên, giáo viên là phương thức hữu hiệu giúp thực hiện thành công chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Cộng đồng học tập giáo viên có tầm quan trọng và có ý nghĩa thực tiễn đối với việc thực hiện chương trình GDPT 2018, thể hiện:

- Tạo môi trường học tập tích cực tìm hiểu về chương trình GDPT 2018. Thực tế cho thấy, khi triển khai chương trình GDPT 2018, không ít giáo viên bày tỏ sự lo lắng và tâm lý e ngại về sự thay đổi của chương trình. Việc xây dựng các cộng đồng học tập của giáo viên phổ thông sẽ tạo ra môi trường học tập giữa giảng viên với giảng viên, giáo viên với giáo viên nhằm chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm về chương trình GDPT và cách thức tổ chức thực hiện chương trình GDPT theo mục tiêu đề ra.

- Khuyến khích sự phát triển cá nhân, khơi dậy tiềm năng, phát triển năng lực sáng tạo của mỗi giảng viên, giáo viên phổ thông. Giáo viên sẽ nhận thấy vị trí, mức độ năng lực chuyên môn

của mình, tự ý thức về bản thân và từ đó kích thích động cơ phát triển chuyên môn, sẵn sàng đóng góp những kinh nghiệm, sự sáng tạo của cá nhân cho cộng đồng giáo dục.

- Phát huy sức mạnh, sự sáng tạo của tập thể, cộng đồng trong tìm kiếm các giải pháp nhằm thực hiện hiệu quả chương trình GDPT 2018, từ đó nâng cao chất lượng dạy học và giáo dục trong các nhà trường phổ thông.

- Tăng cường sự kết nối và hỗ trợ lẫn nhau giữa các giáo viên phổ thông trong thực hiện chương trình GDPT 2018. Giá trị quan trọng nhất của cộng đồng học tập đó chính là sự “kết nối” và “hỗ trợ” lẫn nhau của các thành viên. Cộng đồng học tập là chỗ dựa vững chắc để mỗi giáo viên luôn cảm thấy được đồng hành, “không cô độc” khi thực hiện chương trình GDPT mới, với nhiều điểm mới, khác biệt so với chương trình cũ. Điều này tạo ra tâm lý thoải mái, sự tự tin và niềm tin cho giáo viên khi thực hiện chương trình.

- Xây dựng tinh thần đoàn kết, hợp tác trong cộng đồng giáo dục. Sự đoàn kết và hợp tác sẽ tạo ra sức mạnh bền vững, là động lực để các giáo viên phổ thông vượt qua mọi khó khăn, tích cực, sáng tạo và không ngừng học hỏi, không ngừng phát triển, không ngừng cống hiến, để hướng tới hoàn thành tốt nhất nhiệm vụ của mình trong thực hiện chương trình GDPT 2018.

3.2. Vai trò của giảng viên sư phạm đối với xây dựng cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018

3.2.1. Giảng viên sư phạm là người "sáng lập chuyên nghiệp" mô hình cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018

Thực tế cho thấy, nhiều cộng đồng học tập được thành lập một cách tự phát, thiếu định hướng, thiếu sự lãnh đạo, dẫn dắt của những người có chuyên môn sâu, vì vậy, hoạt động thiếu hiệu quả hoặc chỉ tồn tại được trong một thời gian ngắn. Với tư cách là những chuyên gia giáo dục có trình độ cao, các giảng viên sư phạm, tùy vào vị trí chuyên môn cũng như năng lực, sở trường của mình có thể trở thành người sáng lập chuyên nghiệp nhất cho các cộng đồng học tập. Với vị trí là người tiên phong đi đầu, am hiểu về chương trình GDPT 2018, họ có vai trò quan trọng trong việc xây dựng mô hình cộng đồng học tập giáo viên nhằm thực hiện tốt chương trình. Mô hình này có thể được xây dựng như sau:

(1) Đề xuất nhóm cộng đồng học tập, xác định mục tiêu chung: Đây là nội dung đầu tiên cần thực hiện để xây dựng một cộng đồng học tập giáo viên. Các mục tiêu chung để xây dựng cộng đồng học tập giáo viên đáp ứng chương trình giáo dục phổ thông 2018 có thể là: Hướng tới các phương pháp giảng dạy tiếp cận năng lực học sinh; Kinh nghiệm tổ chức các hoạt động giáo dục trải nghiệm; Kinh nghiệm tổ chức thực hiện nội dung giáo dục địa phương; Phương pháp giáo dục học sinh; giáo dục kỹ luật tích cực, đánh giá kết quả giáo dục, ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học; chuyển đổi số trong giáo dục...

(2) Tập hợp các cá nhân có nhu cầu tham gia: Đây là nội dung quan trọng trong xây dựng cộng đồng học tập. Giảng viên sư phạm với tư cách là người lãnh đạo/khai sáng nhóm cần có cách thức hợp lý và hiệu quả để có thể tập hợp được các cá nhân có chung mục đích tham gia vào cộng đồng học tập. Vấn đề quan trọng là làm sao kích thích được nhu cầu, động cơ tham gia nhóm cộng đồng học tập cho giáo viên, để họ nhận thức rõ ý nghĩa và ích lợi của những cộng đồng này đối với họ trong thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018.

(3) Xây dựng kế hoạch hành động của cộng đồng học tập: Sau khi xác định mục tiêu chung, giảng viên sư phạm cùng các thành viên xây dựng kế hoạch hành động cụ thể, dựa trên tôn chỉ, mục đích, nguyên tắc hoạt động, nội dung hoạt động, thời gian biểu, hình thức hoạt động. Kế hoạch hành động tường minh giúp các cá nhân tham gia chủ động và tích cực hơn trong nghiên cứu, trao đổi và thảo luận.

(4) Xác định hình thức hoạt động của cộng đồng học tập: Tùy vào số lượng thành viên, điều kiện, không gian và thời gian hoạt động mà giảng viên sư phạm cùng các thành viên sẽ xác định hình thức hoạt động phù hợp cho cộng đồng học tập của nhóm mình. Trong những điều kiện thuận

lợi của công nghệ thông tin và chuyển đổi số, hình thức trực tuyến là sự lựa chọn khá hoàn hảo cho các cộng đồng học tập của giáo viên nhằm thực hiện tốt chương trình giáo dục phổ thông 2018. Một nền tảng trực tuyến phù hợp hoặc kết hợp các nền tảng trực tuyến (qua Zalo, Facebook, Zoom, MS Teams, Google meet...) sẽ tạo môi trường thuận lợi để các nhóm cộng đồng học tập giáo viên có thể hoạt động, không giới hạn về không gian và thời gian. Tuy nhiên, với những cộng đồng học tập giới hạn trong trường, khối trường, hay trong huyện, thành phố... có thể kết hợp hình thức trực tiếp và trực tuyến, nhằm tạo điều kiện tương tác tối ưu cho các thành viên nhóm.

(5) Xây dựng môi trường làm việc hợp tác, sáng tạo, linh hoạt: Giảng viên sư phạm cần là người truyền cảm hứng cho cộng đồng học tập mình đã xây dựng, khích lệ tinh thần giáo viên, tạo dựng môi trường làm việc chia sẻ, hợp tác, lắng nghe và phản biện tích cực. Đề xuất các ý tưởng sáng tạo và hỗ trợ cộng đồng giáo viên giải quyết những nhiệm vụ chuyên môn hiệu quả.

(6) Củng cố niềm tin, phát triển năng lực, thúc đẩy hành vi của giáo viên: Có thể nói, việc thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018 không dễ dàng ở các giáo viên, khi nhiều bộ phận giáo viên có tâm lý ngại thay đổi, ngại thực hiện những cách tiếp cận mới. Vì vậy, việc tham gia cộng đồng học tập, với nhiều chia sẻ, với sự định hướng của các chuyên gia giáo dục, với những trải nghiệm thực tế cùng đồng nghiệp trong nghiên cứu bài học, hoặc các hoạt động giáo dục khác, niềm tin của giáo viên sẽ được củng cố, năng lực chuyên môn sẽ có cơ hội phát triển.

(7) Hợp tác, trao đổi, chia sẻ thường xuyên: Đây là cách mà các cộng đồng học tập giáo viên có thể duy trì và tồn tại lâu dài. Học tập "là quyền vớ không có trang cuối cùng", cộng đồng học tập của giáo viên cũng như vậy, khi các cá nhân hoàn toàn tự nguyện và có nhu cầu đến với nhau vì cùng một mục đích, giảng viên cần giúp giáo viên nhận thấy rõ những thành tựu hoạt động của nhóm, kích thích họ không ngừng đóng góp cho nhóm, không ngừng khám phá bản thân, khám phá đối tượng, mà cụ thể ở đây là chương trình giáo dục phổ thông 2018.

3.2.2. Giảng viên sư phạm định hướng, tư vấn và hỗ trợ cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018

Với tư cách là người "sáng lập" ra các cộng đồng học tập, giảng viên sư phạm chính là người chủ trì, định hướng cho cộng đồng học tập của giáo viên trong quá trình hoạt động. Để thực hiện vai trò này, giảng viên sư phạm cần:

- + Nắm vững chương trình GDPT 2018. Giảng viên sư phạm là lực lượng nòng cốt tham gia vào các chương trình bồi dưỡng giáo viên thực hiện chương trình GDPT 2018, vì vậy, hơn ai hết, họ cần hiểu rõ quan điểm chỉ đạo, nội dung, hình thức, phương pháp và cách thức kiểm tra đánh giá, những điểm mới của chương trình. Có cách tiếp cận đúng đắn và sáng tạo trong thực hiện chương trình. Hiểu biết sâu rộng về chương trình cũng như các vấn đề liên quan đến thực hiện chương trình.

- + Dự báo được những thuận lợi, khó khăn của các giáo viên phổ thông khi thực hiện chương trình, từ đó có thể định hướng cho họ trong quá trình thích nghi và tháo gỡ các vướng mắc.

- + Triển khai nghiên cứu hành động về thực trạng thực hiện chương trình GDPT 2018, đề xuất các biện pháp để phát huy tối đa năng lực sáng tạo, sự chủ động và tích cực của các giáo viên trong thực hiện chương trình.

3.2.3. Giảng viên sư phạm tham gia cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018

Bên cạnh vai trò là người dẫn dắt, định hướng, chúng tôi đề cập đến vị trí này của giảng viên sư phạm, như một "người bạn", người đồng hành, người chia sẻ cùng với các giáo viên phổ thông trong quá trình thực hiện chương trình GDPT 2018. Việc cùng tham gia, cùng nghiên cứu, cùng học tập và trải nghiệm trong cộng đồng học tập giáo viên sẽ giúp các giảng viên sư phạm góp phần tạo sự gắn kết chặt chẽ giữa cơ sở đào tạo giáo viên (trường sư phạm) với các đơn vị sử dụng giáo viên (các trường phổ thông, phòng/Sở Giáo dục và Đào tạo), giữa những người trực tiếp đào tạo giáo viên (giảng viên sư phạm) và sản phẩm đào tạo của họ (giáo viên phổ thông).

Tham gia học tập cùng cộng đồng giáo viên sẽ giúp các giảng viên sư phạm thâm nhập vào thực tiễn giảng dạy và giáo dục ở các trường phổ thông, nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng, hiểu rõ năng lực, mức độ khó khăn, những thông tin hữu ích liên quan đến thực hiện chương trình GDPT 2018, từ đó có những biện pháp, nội dung đổi mới hoạt động bồi dưỡng giáo viên phổ thông và đổi mới đào tạo sinh viên sư phạm đáp ứng yêu cầu chương trình GDPT 2018 đề ra, đồng thời mỗi giảng viên cũng tự hoàn thiện năng lực cá nhân theo yêu cầu của phát triển nghề nghiệp.

3.2.4. Giảng viên sư phạm duy trì và phát triển cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018

Có thể nói, việc thành lập một cộng đồng giáo viên hướng tới một mục đích chung nào đó trong thực hiện chương trình GDPT 2018 là việc làm có ý nghĩa và mang lại giá trị, tuy nhiên, vấn đề đặt ra là làm thế nào để duy trì và phát triển được cộng đồng đó. Sự tồn tại lâu dài hay không của một cộng đồng học tập giáo viên phụ thuộc vào nhiều yếu tố, như vai trò của "người lãnh đạo", nhu cầu hứng thú của giáo viên, tính hiệu quả/chất lượng của các hoạt động, sự phù hợp về thời gian, thời lượng hoạt động... Trong đó người lãnh đạo, ở đây chúng tôi đề cập đến người lãnh đạo là giảng viên sư phạm, giữ vai trò rất quan trọng. Muốn duy trì lâu dài cộng đồng học tập, giảng viên sư phạm - người sáng lập cộng đồng - người lãnh đạo cộng đồng học tập cần có "chiến lược" và "tầm nhìn" để nhanh chóng nắm bắt xu hướng và những thay đổi trong giáo dục, từ đó có căn cứ xây dựng kế hoạch hoạt động hiệu quả, nhằm tạo ra một môi trường hợp tác, kết nối và sáng tạo, sao cho trong môi trường đó các giáo viên có điều kiện tốt nhất bộc lộ mọi khả năng của mình, đóng góp giá trị cho cộng đồng và đồng thời có điều kiện phát triển chuyên môn tối ưu nhất. Để thực hiện được vai trò này, giảng viên sư phạm cần không ngừng học hỏi, nghiên cứu, tìm tòi sáng tạo ra những phương thức hoạt động mới, những vấn đề mới để nhóm liên tục khám phá, học tập và nghiên cứu.

3.2.5. Giảng viên sư phạm đánh giá hiệu quả hoạt động của cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018

Mặc dù không có quy định pháp lý về việc đánh giá cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình GDPT 2018, nhưng giảng viên sư phạm, với năng lực chuyên môn và sự chuyên nghiệp trong điều hành các hoạt động giáo dục, cần chú ý đến việc đánh giá hiệu quả hoạt động của cộng đồng học tập giáo viên. Việc đánh giá này sẽ mang lại cho người lãnh đạo cộng đồng/các thành viên những thông tin giá trị để điều chỉnh kế hoạch hoạt động cũng như phương thức hoạt động của cộng đồng học tập. Phân tích các điểm mạnh, điểm yếu, những nội dung đã đạt được, những hạn chế trong hoạt động của cộng đồng sẽ là cơ sở để tìm kiếm các biện pháp khắc phục, sao cho mỗi cộng đồng học tập đó sẽ hoạt động ngày càng hiệu quả và có chất lượng hơn.

Việc đánh giá hiệu quả hoạt động của cộng đồng giáo viên thực hiện chương trình GDPT 2018 có thể được thực hiện ở các nội dung sau:

- + Đánh giá số lượng thành viên cộng đồng. Mặc dù số lượng các thành viên phụ thuộc cả vào yếu tố hướng tới mục tiêu như thế nào, nếu là mục tiêu chung cho nhiều cấp học thì số lượng các thành viên có thể rất đông (Ví dụ tổ chức hoạt động giáo dục trải nghiệm ở trường phổ thông) nếu là mục tiêu cụ thể cho các môn học thì số lượng thành viên có thể ít hơn (ví dụ dạy học trải nghiệm môn Lịch sử và Địa lý), song thực tế cho thấy lượng thành viên càng đông, càng chứng tỏ sức lan toả và chất lượng hoạt động của cộng đồng.

- + Đánh giá tính tích cực của các giáo viên phổ thông khi tham gia cộng đồng. Thể hiện ở nhu cầu, động cơ, hứng thú, thái độ, sự tích cực hành động của giáo viên khi tham gia các hoạt động cộng đồng. Các hoạt động trong cộng đồng càng được thiết kế hấp dẫn, sáng tạo thì càng kích thích tính tích cực tham gia và đóng góp của các giáo viên.

- + Đánh giá kết quả học tập của các giáo viên sau khi hoàn thành mỗi nhiệm vụ học tập của cộng đồng. Vì mục đích của cộng đồng học tập giáo viên cuối cùng cũng phải thể hiện ở chất lượng, kết quả dạy học và giáo dục của giáo viên, nói cách khác được thể hiện ở kết quả học tập

và rèn luyện của học sinh. Việc tham gia cộng đồng học tập và vận dụng những kinh nghiệm được chia sẻ trong cộng đồng vào quá trình dạy học - giáo dục sẽ góp phần tạo ra sản phẩm giáo dục: đó là phẩm chất và năng lực của học sinh. Vì thế, suy cho cùng, phẩm chất, năng lực, sự tiến bộ của học sinh chính là một thước đo quan trọng đánh giá chất lượng hoạt động của một cộng đồng học tập giáo viên.

4. Kết luận

Xây dựng cộng đồng học tập giáo viên thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018 là một hướng nghiên cứu có ý nghĩa cả về lý luận và thực tiễn. Cần xây dựng những mô hình học tập cộng đồng giáo viên hiệu quả, trong đó thể hiện vai trò đặc biệt quan trọng của giảng viên các trường sư phạm nhằm tạo ra một cộng đồng chuyên nghiệp, thân thiện, tích cực và sáng tạo, thực hiện hiệu quả nhất chương trình giáo dục phổ thông 2018, góp phần nâng cao chất lượng và đổi mới giáo dục Việt Nam trong giai đoạn hiện nay.

Lời cảm ơn

Nhóm tác giả cảm ơn sự tài trợ về tài chính của Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam qua đề tài với mã số B2023 - TNA- 11.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] T. K. D. Nguyen, "Measures to develop professional competence of high school teachers according to the method of organizing learning communities in schools," *Hue Science Journal*, vol. 64, no. 2A, pp. 28-37, 2019, doi: 10.18173/2354-1075.2019-002.
- [2] N. H. Nguyen, "The problem of studying lessons in the current learning community," *Proceedings of international Conference Education for All*, Hanoi National University Publishing House, 2018, pp. 164-173.
- [3] S. Manabu and S. Masaaki, *The collective community - A model of comprehensive school innovation*. Pedagogical University Publishing House, 2020.
- [4] E. Saito, M. Murase, A. Tsukui, and J. Yeo, *Studying lessons for the learning community*. University of Education Publishing House, 2021.
- [5] K. S. Louis and S. D. Kruse, *Professionalism and Community: Perspectives on Reforming Urban Schools*. SAGE Publications Ltd.: New York, NY, USA, 1995.
- [6] H. Chen, H. -L. W. Pan, L. Morosanu, and N. Turner, "Using Logic Models and the Action Model/Change Model Schema in Planning the Learning Community Program: A Comparative Case Study," *Canadian Journal of Program Evaluation*, vol. 33, pp. 49-68, 2018.
- [7] H. Tseng, H. -T. Yeh, and Y. Tang, "A close look at trust among team members in online learning communities," *International Journal of Distance Education Technologies*, vol. 17, no. 1, pp. 52-65, 2019, doi: 10.4018/IJDET.2019010104.
- [8] F. Safi, T. Wenzel, and L. A. T. Spalding, "Remote Learning Community: Supporting Teacher Educators During Unprecedented Times," *Journal of Technology and Teacher Education*, vol. 28, no. 2, pp. 211-222, 2020.
- [9] C. C. Wei and M. T. Lei, "Unveiling the Practices and Challenges of Professional Learning Community in a Malaysian Chinese Secondary School," *AGE Open*, vol. 10, no. 2, April-June 2020, doi: 10.1177/2158244020925516.